

Porazni podaci o uključenosti devojčica u sport, broju registrovanih sportistkinja i ženskih klubova

O ženskom sportu odlučuju muškarc

* Razlozi za nebavljenje sportom idu od nedostatka vremena, volje i novca, do činjenice da u okruženju ispitanica ne postoji sport koji bi ih interesovao * Mršević: Žena nema ni među sudijama ni među trenerima uprkos tome što znanjem i kvalifikacijama zaslužuju ta mesta * Samo tri sportska saveza imaju predsednice, dok ih u ostalima gotovo nema ni na nižim funkcijama

Ako bi se o prilikama u kojima se razvija ženski sport u Srbiji sudilo samo na osnovu rezultata, zaključak bi bio da nam cvetaju ruže.

Piše: Milica Radenković

29. septembar 2017. 15:00

Foto: STARSPORT

Reprezentativke su donele šest medalja, isto koliko i reprezentativci, sa poslednje dve Olimpijade, a ne treba zaboraviti ni odličja sa evropskih prvenstava odbojkašica i košarkašica, kao ni individualna priznanja sportistkinja poput Ivane Španović, Tijane Bogdanović ili Milice Mandić. Iza svih ovih medalja stoje međutim porazni podaci o uključenosti devojčica u sport, broju registrovanih sportistkinja i ženskih klubova, te prisustvu žena u sportskim organizacijama.

"Dosta više sa tom separacijom"

Već godinama se upozorava da se devojčice manje bave sportom od svojih vršnjaka, odnosno da sve brže ostajemo bez baze iz koje bi mogle da se razviju nove olimpijske i svetske šampionke. Tako analiza školskog sporta u 2015, koju je uradilo Ministarstvo omladine i sporta, navodi da 41 odsto devojčica spram 59 odsto dečaka učestvuje na školskim sportskim takmičenjima. Još su alarmantniji rezultati istraživanja u okviru projekta OPAŽene za osnaŽENE prema kojima se manje od jedne trećine devojaka uzrasta od 14 do 26 godina bavi sportom. Razlozi za nebavljenje sportom idu od nedostatka vremena, volje i novca, do činjenice da u okruženju ispitanica ne postoji sport koji bi ih interesovao. Jedna od učesnica kao rešenje predlaže ukidanje podela na "muške" i "ženske" sportove.

- Druga stvar je dopuštanje devojčicama da se u školi (a i od strane roditelja, u nekim slučajevima, sigurna sam) bave "muškim" sportovima - fudbalom, košarkom, rukometom. Više njih je zainteresovano, i više njih bi rado igralo sa dečacima, ako nema dovoljno devojčica za tim. Opet iz ličnog iskustva znam da i dečaci ne bi imali ništa protiv, osim

površinski, na početku. Nema potrebe za tom separacijom više. Kontraproduktivna je - navodi jedna od ispitanica istraživanja.

Mali broj devojčica koje se bave sportom preslikava se dalje na mali broj registrovanih sportistkinja i ženskih klubova. Primera radi, podaci iz Košarkaškog saveza Srbije pokazuju da u Srbiji postoje 3.023 registrovane košarkašice spram 18.542 košarkaša, odnosno da košarku trenira 1.904 devojčice spram 11.445 dečaka u mlađim kategorijama. Podataka o tome koliko trenutno ima ženskih klubova u Srbiji nema, međutim, istraživanje "Položaj žena u sportu u Vojvodini" beleži da je procenat ženskih klubova unutar ukupnog broja sportskih klubova između tri i 17 odsto.

Pri tome i tako mali broj klubova dobija novac na kašičicu kako iz budžeta lokalnih samouprava tako i od privatnih kompanija. U pomenutom istraživanju navodi se da ženski klubovi dobijaju u proseku deset odsto ukupnih budžetskih dotacija za sportske klubove, muški mogu da računaju na oko 61 odsto dok mešovitim klubovima ide ostatak.

"Muškokratija ekskluzivnog tipa"

Ako na terenima još i ima žena, za koje se na kraju i nađu neke pare, u foteljama sportskih organizacija ih nema. Samo tri sportska saveza imaju predsednice, dok ih u ostalima gotovo nema ni na nižim funkcijama. U svim telima Fudbalskog saveza Srbije (izvršnom, nadzornom odboru, skupštini...) koja broje desetine članova nalaze se samo dve žene, kao članice Skupštine. U Košarkaškom savezu Srbije na funkciji je samo jedna žena kao potpredsednica KSS zadužena za razvoj ženske košarke, dok u Odbojkaškom savezu u izvršnom odboru i predsedništvu žena nema.

Komentarišući marginalizaciju ženskog sporta, Zorica Mršević, naučna savetnica na Institutu društvenih nauka, koja je učestvovala u istraživanju o položaju ženskog sporta u Vojvodini, kaže da se odmah vidi da sportom "vlada muškokratija vrlo ekskluzivnog tipa".

- Na jednoj strani, u sportu se vrte pare i privilegije i to muškarci bez nekog velikog zakonskog ili političkog pritiska neće da ispuste iz ruku. Na drugoj strani, ne postoji kritička masa koja bi izvršila pritisak neophodan da se nešto promeni. Šira javnost niti zna mnogo o stanju ženskog sporta, niti je zainteresovana za to, a ženski pokret nikada nije bio fokusiran na sport, koji je prolazio ispod radara. Na kraju i te žene koje su u sportu su suviše malobrojne i samim tim bez snage da pokrenu promene - kaže Mršević.

Sagovornica Danasa ističe da žena nema ni među sudijama ni među trenerima uprkos tome što bi one svojim znanjem i kvalifikacijama zasluživale i sudijska i trenerska mesta. Kako

objašnjava, činjenica da žena nema na pozicijama gde se donose odluke dalje sa sobom povlači i probleme finansiranja.

- Žene završavaju DIF i imaju sve potrebne kvalifikacije, ali ne mogu da prodru u taj zatvoreni krug. Zato ostaju da se bave aerobikom, rekreacijom, nečim što je na marginama velikog sporta, dok veliki sport ostaje jedna velika diskriminativna privilegija muškaraca. Sve su to igre moći. Onaj ko drži moć u rukama određuje pravila igre. Koliko će dobiti ženski sport određiće neka muška ekipa koja će pare dati svojim prijateljima, rođacima. Sportska profesija je u svim aspektima zauzeta od strane muškaraca, a kada nešto postoji kao ustaljena praksa teško je probiti zatvorene krugove - zaključuje Mršević.

Novi Zakon o rodnoj ravnopravnosti i sport

Nacrt Zakona o rodnoj ravnopravnosti, koji trenutno prolazi kroz "doradu", dotiče se u više delova zabrane diskriminacije u sportu. Tako se propisuje da organi javne vlasti moraju da obezbede jednake uslove za muškarce i žene da se bave sportom, ali i da osiguraju učešće i napredovanje žena u organima upravljanja, odnosno da se postaraju da u onim organizacijama čiji su osnivači u upravljačkim i nadzornim telima bude najmanje 40 odsto predstavnika manje zastupljenog pola. Na kraju, ženski sport mogao bi da nađe korist i u članu zakona koji se tiče rodno odgovornog budžetiranja, po kome javni budžeti moraju biti planirani tako da unapređuju rodnu ravnopravnost. Za sprovođenje Zakona o rodnoj ravnopravnosti u delu koji se odnosi na sport odgovorno je Ministarstvo omladine i sporta, iz koga nismo dobili odgovore na pitanje na koji će način MOS pratiti sprovođenje zakona. Na drugoj strani, u Sportskom savezu Srbije rečeno nam je da oni mogu samo svojim članovima da preporuče, ali ne i da naredi, da podstaknu uključivanje žena u sportske organizacije. "Mi nemamo mehanizme na osnovu kojih bismo mogli da nateramo sportske saveze po Srbiji da uključe više žena, ali svakako ćemo im poslati preporuku da to učine, jer je potrebno veće prisustvo žena", kaže Dane Korica iz Sportskog svesa Srbije.

I prethodni Zakon o rodnoj ravnopravnosti iz 2009. sadržao je delove koji su trebali da spreče rodnu diskriminaciju u pogledu finansiranja i prisustva žena u upravljačkim telima.

Uostalom, Zakon o sportu iz 2016. kao opšti interes navodi podsticaj žena da se bave sportom, odnosno kaže da će ograni vlasti raditi na "omasovljavanju ženskih sportskih organizacija i davanju ravnopravnog značaja ženama i osobama sa invaliditetom u sportu".

Ipak, sve ove reči rasute po različitim zakonima suočene sa stvarnim brojkama postaju prazno slovo na papiru.

Tekst je nastao u okviru projekta koji je sufinansiran iz budžeta Republike Srbije - Ministarstva kulture i informisanja. Stavovi izneti u podržanom medijskom projektu nužno ne izražavaju stavove organa koji je dodelio sredstva.

http://www.danas.rs/drustvo.55.html?news_id=357815&title=O+%C5%BEenskom+sportu+odlu%C4%8Duju+mu%C5%A1karci